

19 februari 2023 (7de zondag van het jaar)

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders,

Een man had een nieuwe job en mocht voor de eerste keer op zakenreis. Toch een beetje bezorgd om zijn gezin enkele dagen achter te laten, neemt hij zijn oudste zoon bij zich, een knaap van een jaar of tien. Hij vraagt hem om in zijn afwezigheid de verantwoordelijkheid te dragen, zijn taken over te nemen, te handelen zoals de *pater familias* zelve. De zoon, die zich bewust schijnt van de ernst van de zaak, aanvaardt. Eenmaal terug van zakenreis, vraagt de man zijn echtgenote hoe ze het hebben gesteld. Zij antwoordt dat hun zoon zich toch maar bizar had gedragen: na elke dag een uitgebreid ontbijt te hebben genomen, had hij zich teruggetrokken in de voorkamer, naar luide muziek geluisterd en niks anders gedaan dan de krant lezen. Verwonderd blijft de vader achter, zich afvragend of zijn zoon zijn opdracht misschien iets te letterlijk had genomen...

In het evangelie van vandaag, het vervolg van de Bergrede, krijgen de Israëlieten van Jezus eenzelfde opdracht: kijken naar hun hemelse Vader, naar wat Hij doet en wie Hij is, en dit vervolgens omzetten in hun eigen leven. Deze opdracht moeten we begrijpen tegen de achtergrond van wat we reeds eerder hoorden uit de Bergrede, herinner u de familieviering in de crypte twee weken geleden: toen riep Jezus zijn toehoorders op “zout der aarde en licht der wereld” te zijn. Diegenen in Jezus’ publiek die daarbij gedacht hebben dat hen aldus een geprivilegieerde, chique positie toekwam, komen nu bedrogen uit. “Zout der aarde en licht der wereld” zijn vraagt om een geëngageerde

levenshouding. Om terug te komen op ons verhaaltje: het volstaat niet om met je benen omhoog in de zetel te gaan zitten, maar er is werk te doen, hand aan de ploeg.

Het pad dat Jezus uitstippelt is niet zonder gevaar. Het Israël van zijn tijd werd bestuurd door de Romeinen, niet-Joden, die het land financieel uitmolken. Sommige Joden werkten met hen samen om zichzelf te verrijken, en vergrootten zo de klassenverschillen. Andere Joden gingen over tot verzet, namen de wapens op, het geweld escaleerde. Het is tegenover al deze vormen van onrecht dat Jezus een nieuwe gerechtigheid presenteert, die herstel brengt, mensen weer opricht, een weg voorwaarts toont. Niet “oog om oog, tand om tand” – een oud rechtsbeginsel dat de bedoeling had om de escalatie van geweld te voorkomen – maar een radicale uitweg uit het geweld, geen wraak maar verzoening, een doorbraak die de weerspiegeling is van de verbluffende onmetelijkheid van Gods liefde.

In tegenstelling tot de vader uit ons verhaaltje geeft Jezus ons drie concrete voorbeelden van een leven volgens Gods gerechtigheid. Vooreerst de linkerwang aanbieden wanneer men op de rechterwang wordt geslagen. Iemand op de rechterwang slaan betekent bijna altijd met de rug van de hand, dit is dus niet zomaar een slag van geweld maar een van vernedering. De andere wang aanbieden betekent dan de spiraal van geweld doorbreken, de andere uitdagen je niet als een stuk vuil, maar als een gelijke te behandelen. Ten tweede zowel onderkleed als bovenkleed geven. Stel u voor dat u voor de rechtbank moet verschijnen omdat u schulden hebt. Voor u staan uw schuldeisers, die erop belust zijn u “uit te kleden”. Geef hen uw beide kledingstukken, wat in die tijd voor de armsten wilde zeggen: sta naakt voor hen. Uw naaktheid zal hen beschamen over wat ze aan het doen zijn. Ten derde, wanneer iemand u vordert om één mijl mee te gaan, ga er dan twee mee. Hiermee had Jezus de Romeinse soldaten voor ogen, die Joodse burgers konden opeisen om hun zware bepakking te dragen. Maar stel nu eens dat je de ransel verder draagt dan je eigenlijk moet. De legionair zal verbaasd staan over deze gratuiteit, waar anderen broeden op gewelddadige wraak.

Ondanks druk en provocatie, ondanks je eigen woede en frustratie, Gods onuitputtelijke liefde aanwezig stellen. Is dit gemakkelijk? Nee. Maar

Jezus vraagt van ons niet wat Hij niet zelf gedaan heeft. Deze evangeliepassage is een blauwdruk van zijn eigen menselijke leven, en daarmee een uitnodiging voor het onze. Werd Hij beledigd? Hij reageerde niet. Werd Hij op verraderlijke wijze ondervraagd? Hij antwoordde even raadselachtig als humoristisch. Werd hij geslagen? Hij incasseerde. Werd het zwaarste stuk Romeinse uitrusting op zijn schouders gelegd, het kruis? Hij droeg het zelf tot de plaats van zijn executie. Werd hij aan het kruis genageld? Hij bad voor zijn beulen, die niet wisten wat ze deden. Meer dan een moraliserende toespraak tot en over ons, gaat de Bergrede over Jezus. Hij nodigt ons uit naar God te kijken, en “volmaakt te zijn zoals Hij volmaakt is”. Wanneer we dat doen, zullen we meer en meer begrijpen dat we eigenlijk naar Jezus moeten kijken, Emmanuel, God-met-ons. Hem moeten we achterna. Amen.